

שירש הבונה

כסליו ה'תשע"ב, ב'שכ"ג לשטרות

י"ל ע"י אברכי כולל יום ששי "יוסף הצדיק" שעי פעולת צדיק
ללימוד שרשי מנהגי תימן
ע"ש מהר"ץ זצוק"ל ולע"נ מארי יוסף מתי בן אהרון ז"ל
בנשיאות מורינו ורבינו עטר הרה"ג ר' יצחק רצאבי שליט"א
בראשות הרה"ג יוסף צברי שליט"א

הסוגיא הנלמדת בכלול:
"אופן עטיפת הטלית"

בהכנ"ס "פעולת צדיק" רח' סעדיה גאון {מאחורי נחלת יצחק} אלעד

תגובות והקדשות למערכת בפל' 052-712-62-72

בס"ד העלון מופץ ב-2000 עותקים

אין לקרא בשעת התפילה ובקרה"ת

סוד נס הנוכה / מסירת נפש

כתוב באחרונים שהנס נעשה לבני חשמונאי, בזכות שמסרו נפשם. הרי אנו אומרים בעל הניסים, מסרת גיבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים, זאת אומרת מלחמה כזאת מול צבא אדיר של למעלה מעשרה מליון חיילים יוונים, לכאורה זה שיגעון להילחם מול צבא אדיר כזה. מי שיראה בספר מאי הנוכה או מי שיש לו את הספר שמן למאור ובספרים אחרים, מי יעז להילחם נגד יוון שכבשה כ"כ הרבה ארצות. ומי שהצליח למגר אותם הם דווקא ישראל. הרי היוונים שלטו על הרבה ארצות באזור. הם באו מאירופה וכבשו ארצות עד עבר הנהר נהר פרת, והיחידים שהצליחו עליהם היו עם ישראל ומאו הם נפלו, מאז ועד היום אין שם זכר למלכות יוון. כל מה שמספרים על יוון, זה היו היה בתקופה היא, אבל מאז שעם ישראל ניחלם איתם במסירות נפש וניצח אותם הם ירדו.

בשביל להבין זאת, נראה דוגמא ממסכת שבת דף קכ"א ע"א, ת"ר מעשה ונפלה דליקה בחצירו של יוסף בן סימאי בשיחין, ובאו אנשי גיסטרא של ציפורי לכבות מפני שאפטרופוס של מלך היה. ולא הניחו מפני כבוד השבת ונעשה לו נס וירדו גשמים וכיבו וכו' וכשמעו חכמים בדבר אמרו לא היה צריך לכך, שהרי שנינו נכרי שבא לכבות אין אומרים לו כבה ואל תכבה. ע"כ. יוסף בן סימאי, אינני יודע אם הוא היה עם הארץ בכל אופן תלמיד חכם הוא לא היה (עיין מהרש"א), והוא לא ידע שישנה משנה מפורשת, גוי שבא לכבות דליקה בשבת, לא קראת לו ולא אמרת לו לכבות, אם בא וכבה מעצמו שיכבה, ובכל אופן כשהוא ראה שבאו גויים לכבות, אמר להם תניחו, מפני כבוד השבת. עשה לו הקב"ה נס וירדו גשמים וכיבו את הדליקה. לכאורה הענין קצת לא מובן, וכי הקב"ה עושה ניסים לעמי ארצות או לאנשים העושים שלא כהלכה?

אולי צריכים ללמוד מכאן מוסר השכל לדברים אחרים, מה שנעשים לפעמים ניסים שלא כדרך הטבע אין להגיע מזה למסקנות הלכתיות. הנס נעשה כי היה צדיק וירא שמים, והיו לו כוונות טובות.

אבל בירושלמי פה כתוב דבר נפלא נוסף. בירושלמי מובא את אותו מעשה כמו שבבבלי, רק שהירושלמי מוסיף שכשהם באו לכבות ולא הניח להם, **אמר להם הניחו לגבאי שישגבה את חובו**. דהיינו אמר להם אל תגעו, הגבאי בא כי יש לי חובות, יש לו עוונות, בא הקב"ה שהוא הגבאי לגבות את חובו. ומסיים הירושלמי, **מיד קשר עליו הענן וכיבה את האש**. לכאורה משמע מדברי הירושלמי שהשמים היו בהירים ופתאום נהיה ענן וירד גשם.

למה אני אומר זאת, כי לכאורה בספר בן יהוידע כאן, שואל מה זה נפלה דליקה, וכי דליקה נופלת? ומת'רץ, שבא ברק ועשה שריפה, כי בדורות הראשונים לא היו כמו שיש היום, מכשירים מיוחדים שמונעים את היזק הברק. בבן יהוידע עצמו כתוב, שזה מקרוב איזה חכם עשה את המכשיר **המשך בעמוד ג'**

זכות הלימוד במדור זה מוקדש: לע"נ מארי יוסף מתי בן אהרון זצ"ל

שאלות שנשאל מרן שליט"א

הלכות הדלקת נרות הנוכה

א אברכי כולל וכו' וישיבות הפוקדים על תלמודם בשעות אחרונה 3-3 ארבע, האם ראוי שיפסיקו מלימודם כפי להדליק נרות חנוכה מיד בראת הכוכבים, או שישבו בלימודם וידליקו אחרי הלימוד? **תשובה:** עיקר המצוה להדליק בזמן שתיקנו חכמים, ממילא צריך להפסיק כדין מצוה עוברת, ולדעת רבינו הרמב"ם היא מצוה עוברת ממש, דהיינו לאחר הזמן לא עשה ולא כלום, וכן מנהג הישיבות ולומדי בתי מדרשות מאז ומקדם, וזוהי שעת רצון להאיר אור התורה והמצוות לשמוח בהם עם בני ביתו, ולהתעלות ברוחניות, וראוי לשנות שעות הקבועות ללימוד בישיבות ובכוללים להשלים הזמן החסר, ועכ"פ ברור שדן ביטול תורה לא נשתנה בחנוכה משאר ימות השנה, ואדרבה ראוי להשתדל יותר כמ"ש החת"ס.

ב כתב הרב פשו"ע המקוצר (ח"ט סימן קכ' הצרה כ"ט) שבתאין נהגו לצלות הנרות בצו"ס {מסכתא ס' מנוכה} באופן שאין ע"ה שראת כמדורה, האם בימנו יש צורך לצלות כן כפי למ"ה את המנהג, או שפכה"ט לא אמרינן הכי? **תשובה:** לא כולם עשו כן {כמתבאר למעיין שם} וגם בימנו מי שירצה יכול לעשות כן.

ג לזו נשוי המתארח בשבת חנוכה אצל הוריו וישן אצלם, מה יצא מהדלקת המנוכה בצר"ע?

המשך בעמוד ג'
ברגשי תודה עמוקים אנו מודים למו"ר שטרח והקדיש מזמנו היקר לענות לשאלות המערכת בכתי"ק, ויהי"ר שנוכח תמיד לדלות ממעיין שטור זה מים מתוקים, ויזכה מו"ר לאורך ימים ושנים בבריאות איתנא, אמן.

הידעת???

שמנהג אבותינו הקדושים דור אחר דור:

- 1. שהמדליק נרות חנוכה עומד כשפניו לדרום ואחוריו לצפון. {שם סעיף טו'}
- 2. מנהגיו כדעת הרמב"ם, שגם לכתחילה יכול להניח נרות חנוכה למעלה מעשרה טפחים. {שם סעיף טו'}
- 3. גירסתינו היא לברך בלשון "להדליק נר שלחנוכה" [כצ"ל תיבה אחת, והלמ"ד בפתח]. {שם סעיף יג'}
- 4. שגומרים את ההלל בחנוכה, בשאמי אומרים אותו כל הקהל ביחד, ומנהג הבלדי לאומרו בקירוי. {שם סעיף כו'}
- 5. יש נהגו לקרות מגילת בני חשמונאי בשבת של חנוכה אחרי ההפטרה או קודם מנחה. וסדר קריאתה הנהוג, כל אחד אומר פסוק לפי סדר ישיבתם [בלשונה המקורי שהוא בארמית, וכן נעימתה היא כמו החלקים הארמיים של דניאל ועזרה] והקהל אינם שונים אותו אחריו. {שם סעיף לו' הערה עו'}

זכות הלימוד במדור זה מוקדש: לע"נ מארי יחיא בן יחיא עראמי זצ"ל

בענין מנהג תימן בהפסק אחר מים ראשונים

מאת ראש הכולל הרה"ג יוסף צברי שליט"א
רב קהילת חניכי הישיבות "מקום מקדש"
ומו"צ בבית ההוראה פעולת צדיק

קלד ב: שאו ידיכם קדש וברכו את ה', תכף לגאולה תפילה [שם יט טו]: יהיו לרצון אמרי פי מה כתיב בתריה [שם כ ב] יענך ה' ביום צרה. א"ר יוסי בי ר' בון כל מי שהוא תוכף סמיכה לשחיטה אין פסול נוגע באותו קרבן. וכל מי שהוא תוכף לנטילת ידים ברכה אין השטן מקטרג באותה סעודה" עכ"ל.

מלשון זו הבינו המפרשים, ובראשם ההגהות מימוניות {פ"ו מברכות ה"כ}, כי מכיון שהשטן לא יקטרג בסעודה זו מכאן ואילך, אם כן כל כונת הירושלמי שלא להפסיק בין נטילה לברכה, כוונתה על מים ראשונים הנעשים בתחילת הסעודה. וכ"כ המנהיג בהל' תפילה, והבאר שבע בסוטה ל"ט שם.

אלא שמצינו כמה מהראשונים החולקים על שיטתו, ומבארים אף את הירושלמי שכוונתו שלא להפסיק בין מים אחרונים לברכה, והם: מה"ר שלמה סירילאו, מהרש"ס, מראשוני מפרשי הירושלמי, שפירש על אתר, דמ"ש: "תוכף לנטילת ידים- דמים אחרונים" עכ"ל. וכ"כ התוס' בסוטה ל"ט ע"א ד"ה כל: "דמייתי לה התם אברכת המזון", וכ"מ בתניא רבתי סי' כ"ז שהסמיך את הירושלמי על הדין של מים אחרונים, וכ"כ רבינו בחיי בספרו שלחן של ארבע ע"ש.

אלא שעדין צריך ביאור, כיצד יפרשו אותם מפרשים את הלשון: "אין השטן מקטרג באותה סעודה", דמשמע שהכונה שלא יקטרג מכאן ואילך.

הרב מאיר להמן {מרבני גרמניה, הראשון שההדיר והו"ל את חידושי מהרש"ס על הירושלמי והוסיף לו את פירושו מאיר נתיב, נתפרסם גם בספרים לנוער שכתב} דוחה את דבריו של המעדני יו"ט כי היה לאותם מפרשים גירסא אחרת בירושלמי, שהרי הוא הוציא לאור את מהרש"ס עם העתקת לשון הירושלמי, וראה שלא היתה לו גירסא אחרת. ולכן ביאר, כי פשוט הוא שכונת הירושלמי שהשטן לא יקטרג בסעודה, **לאחר שנעשתה הסעודה**, שכן דרכו של השטן, כמו שמצינו בכמה מקומות:

א. מנהגו של איוב היה, כי לאחר שבניו ובנותיו עשו סעודת מרעים, היה הולך הוא ומקריב קרבנות כמספר כולם, "כי אמר איוב, אולי חטאו בני וברכו אלוהים בלבבם" {איוב פ"א פס' ה'}. הרי, שאף לאחר שנגמרה סעודתם, חשש איוב פן יקטרג השטן על מעשיהם בסעודה.

ב. הוכחה נפלאה נוספת מביא הרב, מפרשת העקידה, שנאמר בה "ויהי אחר הדברים האלה והאלהים ניסה את אברהם" {בראשית כ"ב, א'}, ופרש רש"י: "יש מרבתינו אומרים, אחר דבריו של שטן, **שהיה מקטרג ואומר**: מכל סעודה שעשה אברהם, לא הקריב לפניך פר אחד או איל אחד, אמר לו: כלום עשה אלא בשביל בנו? אילו הייתי אומר לו זבח אותו לפני לא היה מעכב". הרי שקטרוג השטן נעשה ממש לאחר הסעודה ומחמתה. ומצינו שהוכחה שניה זו בדיוק כתב ג"כ הג"ר שבתי סופר, בקובץ המאסף {שנה י"ט חוב' ד', שיצא לאור בירושלים ע"י הג"ר בן ציון קואינקה וריכז את חידושי חכמיה מכל העדות}.

טענה נוספת מביא המעדני יו"ט {על הרא"ש בברכות}, שמכיון שהפסוק שמביא הירושלמי הוא "שאו ידיכם קודש", הרי שמדבר הוא על ענין נטילת ידים, שיש ענין להגביה את הידים בשעת נטילה, אבל במים אחרונים אדרבה צריך להשפיל ידיו. אך את טענתו, דחה מו"ר הגר"י רצאבי שליט"א, בספרו בארות יצחק {חלק ה' הל' ברכת המוציא עמ' ז' ד"ה ובמעדני}, וכ"כ הכוכבי יצחק {שטרנהל, על הירושלמי ברכות פ"א עמ' נ"ג ד"ה ובאמת}, דפסוק זה הגמרא מביאתו על נטילת ידים דהכהנים ע"ש.

המשך בעמוד הבא

מנהג אבותינו ק"ק תימן היה, שלא היו מקפידין בהפסק בדיבור אחר נטילת ידים של מים ראשונים. דבר זה נהגו אף גדולי חכמי תימן. במאמר זה נסקור בקצרה את המקורות למנהגינו מדברי הגמרא והראשונים.

מקור הדין בגמרא

בגמ' בברכות {דף מ"ב ע"א} מובאים כמה הלכות בדברים הנוהגים קודם ברכת המזון, וז"ל הגמ': "אמר רב הרגיל בשמן שמן מעכבו, אמר רב אשי כי הוינן בי רב כהנא אמר לן כגון אנן דרגילינן במשחא משחא מעכבא לן ולית הלכתא ככל הני שמעתתא אלא כי הא דאמר רבי חייא בר אשי אמר רב שלש תכיפות הן תכף לסמיכה שחיטה תכף לגאולה תפלה תכף לנטילת ידים ברכה, אמר אביי אף אנו נאמר תכף לתלמידי חכמים ברכה שנאמר {בראשית ל-כז} ויברכני ה' בגללך איבעית אימא מהכא שנאמר {בראשית לט-ה} ויברך ה' את בית המצרי בגלל יוסף".

פירוש הגמרא הפשוט הוא, כי מתחילה ביארה הגמ' מאיזה מעשה נחשב שהאדם גמר בדעתו מלהפסיק לאכול והסיח דעתו, כדי שמאז נדון שאין לו להמשיך באכילתו עד שיברך ברכת המזון, והביאו מתחילה גדר של שמן שהיה נהוג בזמנם וכיו"ב, ולאחמ"כ הכריעה הגמ' כי נטילת ידים של מים אחרונים היא הקובעת. וכן פירש רש"י שם: "הרגיל בשמן. למשוה ידיו אחר אכילה: שמן מעכבו. לענין ברכה שאפילו גמר וסלק ולא משה ידיו עדיין סעודה קיימת ואוכל בלא ברכה: ולית הלכתא ככל הני שמעתתא. אין סיום סעודה תלוי לא בגמר ולא בסלוק ולא בשמן אלא במים אחרונים כ"ז שלא נטל מים אחרונים הוא מותר לאכול ומשנטל אסור לאכול: לנטילת ידים. דמים אחרונים בהמ"ז ולא יאכל כלום עד שיברך על מזונו" עכ"ל. וכ"כ התוס' ד"ה תכף: "והלכך כיון שנטל ידיו באחרונה לאחר סעודה אסור לאכול עד שיברך, וה"ה אם אמר הב לן וניברך" וכו' עכ"ל, הרי דס"ל דקאי אמים אחרונים כפשטיה דגמ'.

וכן פשיטא ליה לכל הראשונים בסוגיין, ונביא מדבריהם, ז"ל **הרישב"א**: "תכף לנטילת ידים ברכה, כלומר, לא לחיוביה שיברך לאתרו, אלא הכי קאמר, תיכף למים אחרונים ברכה, ומכי נטל ידיו אסור לאכול ואפילו בברכת המוציא ר"ל שאפילו אם ירצה לברך על הלחם שנית, כיון שהסיח דעתו, אסור לו}, דכיון שנטל ידיו לברכה הא קביל עליה לברוכי ברכת המזון" עכ"ל. וכלשון זו כתב **הרשב"א** בסוגיין וסיכם: "אלמא אסור למישתי אפילו בברכה קאמר". וכן פירש המאירי בחידושי: "אלא הכל תלוי בנטילת ידים שאם נטל אסור אף בברכה עד שיברך ברכת המזון" עכ"ל, וכן פסק הרמב"ם {ברכות פ"ו ה"כ} וכ"כ השאלות {יתרו נ"ד}, הלכות גדולות {הל' ברכות פ"ז עמ' פ"ג}, רב נטרונאי גאון בתשובה {ברודי או"ה סי' נ"ד}, מחזור ויטרי {סי' נ"ו}, המנהיג {עמ' ע"ט}, האשכול {הל' סעודה כ"ו ע"ב}, שבולי הלקט {ברכות סי' קמ"ט}, אור זרוע {ח"א הל' ברכת המוציא סי' קמ"ט}.

אחדים מהראשונים {ספר ייחוסית תנאים ואמוראים לברכות ו' ע"א מובא בבבאי"צ עמ' ה', י"א במאירי, וכ"כ הבי"ב בבבאור דברי הטור סי' קס"ו}, בבבאורם על הגמרא הביאו כי יש להחמיר שלא להפסיק אף במים ראשונים, אבל גם הם כתבו הם דבריהם רק כתוספת, ולא שדברי הגמרא קאי רק על מים ראשונים.

דברי הירושלמי

אלא, שחלק מהמפרשים הביאו, כי ישנו ירושלמי, שמשמע ממנו שיש להיזהר בהפסק אף במים ראשונים, וז"ל הירושלמי {ברכות פ"א}: "דמר ר' זעירא בשם ר' אבא בר ירמיה שלש תכיפות הן תכף לסמיכה שחיטה **תכף לנטילת ידים ברכה** תכף לגאולה תפילה. תכף לסמיכה שחיטה [ויקרא א ד ה]: וסמך ושחט תכף לנטילת ידים ברכה [תהילים

המשך מעמוד ב'

מקורות נוספים לעיון: מנהג הספרדים נמשך מדעת הרא"ש המובא בטור שהיה נזהר מלדבר, ועפ"י פסק בשו"ע {קס"ו ס"א} דטוב להיזהר, ועיין בב"י ובב"ח שם, ודעת הרמ"א להחמיר אף בהפסק כ"ב אמה מקורה בתוס' סוטה הנ"ל בסופו. ונראה דשיטת תוס' דמ"ש בברכות תכף לנטילה סעודה הוא להלכתא, ולפיכך תמהו"ב ע"א ד"ה תכף {אמאי לא ציינוהו בגמ', אבל לשאר הראשונים אינו להלכתא, כמש"כ המאירי {ברכות מ"ב ע"א} {להדיא, וע"ע שם טוב {ברכות פ"ז הל' י"א} ובמתנות כהונה {שבסו"ס אוצרות תימן עמ' ר"ב}. ונראה פלוגתתם תליא בביאור דברי הגמ' של נוטל אדם ידיו ומתנה עליהם, כדהביאם הב"י סי' קס"ד, דהתוס' בפסחים ביארו דאינו סותר למ"ש תכף לנטילה ברכה, ורבינו יונה אויל בשיטת תוס' ע"ש, והרא"ש ס"ל דפליגי אהדדי, וכותיה פסק השו"ע, ורמ"א פסק כר' יונה, ולפי"ז תוס' לשיטתו בברכות נ"ב ובפסחים שם, ור' יונה לשיטתו שם בסוגיא דמתנה, ולפיכך בחידושיו על הרי"ף {ברכות ל' ע"א} נמי תמה תמיהת התוס', וכן הרמ"א לשיטתו שכיון שבס"י קס"ג פסק כר"י ותוס', תמה תמיהתם בדרכי משה סי' קס"ו, ובהגהותיו לשו"ע שם פסק להחמיר בהפסק כ"ב אמה, כשיטת תוס' בסוטה ל"ט הנ"ל דהבין דלשיטתיה אזיל.

למסקנה: מנהג אבותינו שלא להחמיר בהפסק בדיבור בין נטילת מים ראשונים לברכת המוציא, מיוסד על פי דברי הגמרות, בבלי וירושלמי ורוב הראשונים. ושמעתי מהגר"א כהן שראה שהגר"י אלישיב זצ"ל לא דקדק בכך כלל, ופעם אף הגיע לחתונה, נטל ידיו, רקד עם החתן וחזר לכצוע.

מיהו כתב הגאון מוהר"ה כסאר זצ"ל {פ"ו דברכות שם}: "מכל מקום מדרך המוסר שלא יפסיק אפילו בדיבור שלא יסיח דעתו מן הברכה, והוא הדין לברכת המוציא שקודם הסעודה" עכ"ל. וכן הביא באוצרות תימן {עמ' ר"ח} דהגר"ר סעיד אלעוזרי זצ"ל גער במדברים אחר נט"י, כדי שיקשיבו לברכות חבריהם המברכים על נט"י ויענו אמן.

יוצא טובא לדבנן

לרגל הוצאת ספרו החדש של ראש הכולל שליט"א "שלתן מלכים" ובו קיבוץ משבעים מחכמי תימן על חומש בראשית. ואנו מברכים בזאת את ראש הכולל לרגל מינויו לרב קהילת חניכי הישיבות "מקום מקדש" אלעד, יה"ר שיהיה ה' בסעודו לכל אשר יפנה.

הללו למלכך בת ציון

בשעה טובה ומחוללת, השמחה עם ששון מהולה, לרגל השמחה השרויה, במעון מורינו נשיא הכולל, ובהכרת הטוב גדולה, נשגר כוס של ברכה, למרנא ורבנא אור ישראל וקדושו,

הגאון הגדול מרן פוסק העדה דבי יצחק רצאבי שליט"א

אשר ממימיו אנו שותים, ואחריו נמשכים ונגררים, בכל קהילות וערים, דולה מים מתוקים, מבארות עמוקים, מחזק מנהיגים עתיקים, אשר מתמכן מעודקים, שבעתיים מזוקקים, כראי מוצקים, חכמת אלוד'ים בקרבו, ותורת אלוד'יו בקרבו.

לרגל אירוסיו ביתו שתח'

עב"ג הבה"ח יונתן ברזילי הי"ו

יהי רצון שהזיווג יעלה יפה וירוו רוב נחת דקדושה, ויזכהו ה' לרוות נחת מכל יוצאי חלציו, מתוך בריאות איתנא ונהורא מעליא, ויה"ר שנוכה ביחד עם מו"ר לקבל פני משיח צדקינו אמן.

מאתלים בהדות כבוד:

אברכי הכולל

מוסדות פעולת צדיק

מתפללי בהכנ"ס פעולת צדק אלעד

המשך מעמוד א'

הזה, ועי"כ הבתים לא נשרפים. בערך לפני 200-300 שנה התחילו עם החכמה הזאת שמונעת את שריפת הבתים על ידי הברק, אבל בדורות הראשונים ברק יכל לפגוע בבית ולשרוף אותו. לכאורה לפי דבריו, אם היה ברק כנראה שהיו גם עננים, וא"כ יורד גשם, אז אפשר להבין שהגשם כיבה, זה לא נס גדול כ"כ, אלא מאי, במציאות הרבה בתים נשרפו ע"י ברק והגשם לא עזר.

אולם נראה לענ"ד שלפי הירושלמי הדבר לא היה כך. הירושלמי אומר מיד קשר עליו הענן, דהיינו שבכלל לא היה ענן. א"כ זה היה נס גדול! אחרי שאמר הניחו לגבאי שגיבה את חובו, לאחר שקיבל עליו דין שמים והצדיק עליו את הדין, נעשה לו נס. כמו שידוע מה שמספרים על רבינו האר"י שבא לפניו פעם אחת איזה אדם רשע שהאר"י גילה לו את כל המסתרים והעוונות שלו, ואחרי שראה שהאר"י יודע את כל העבירות שעשה, אמר, עכשיו אני רוצה לקבל עלי תשובה שלימה, מה העונש שלי אמר לו האר"י, העונש הוא שריפה. אמר, טוב מה הבעיה, כמה עולה עצים וכו'. אמר לו האר"י, שריפה הכוונה שמכניסים לפה עופרת רותחת, והוא אמר אני מקבל עלי. נשכב ופתח את הפה סגר את העניים ואמר לו נו תזרוק, קיבל עליו את הדין, ואז האר"י שם לו דברי מתיקה בפה. אמר לו, מה? אני רוצה כפרה, היה מוכן ממש למות. אמר לו האר"י כיון שקיבלת על עצמך תשובה והיית מוכן להיענש, סר עוונך וחסאתך תכופר. א"כ גם פה, כיון שיוסף בן סימאי קיבל עליו את הדין, עשה לו הקב"ה נס. וזה בעצם מה שקרה עם החשמונאים שמסרו את נפשם אפילו שלא היה שום סיכוי שיצליחו, לכן עזר להם הקב"ה. וקבעו על זה הלל והודאה להקב"ה.

{שערי יצחק טבת-אדר ה'תש"ע עמ' יד'}

המשך השו"ת מעמוד א'

תשובה: ישתתפו בפרוטה או יזכו להם חלק בשמן ובפתילות, ומעיקר הדין גם זה אין צריך, דמסתמא גם הם בכלל המצוה, כמו שאוכלים ושותים משל ההורים.
הא"ה הנ"ל, באו"ש, האט צדי"ך שיתנתו עט פצה"ה וירציקו מיד, או צדי"ך שירציקו הט פמיתס א"ל שיהיה זה מאוחר? תשובה: העיקר לכוון לצאת בהדלקה מיד, ואימתי שיגיעו לביתם ידליקו שוב ללא ברכה.
הא"ה הא"ה הרציק נר חנוכה ואינו צריך להרציק באותו לילה, וטעם אין הרציקין צ"ל פמיתו, כתמו הפוסקים שיטק בשראה נרות חנוכה, מה מנהג ת"מן קצ"ן מה? תשובה: אין מנהג ידוע בזה, משום שהוא מלתא דלא שכיחא, ולענין דינא העלה מהי"ח"ץ בעץ חיים דף קס' ע"ב שיברך שעשה ניסים כשרואה נר חנוכה וכו'.
יחפץ ה' בידכם יציל להגדיל תורה ולהאדירה כעשירת הצב"י יצחק בכהר"ן רצאבי יצ"ו

חדודין - במנהגי תימן

החידה מגליון 6
גם בהתחלה אנו לא כך חטעספיים, ואף שדבר זה בא סן הגאונים, דסוברים שצריך עטיפת ישמעאלים, אנו בזה כדעת סרו הולכים.
הפיתרון:
מנהגינו שלא להיתעטף כעטיפת ישמעאלים לאחר הברכה על הטלית, וכדעת מרן סימן ח' סעיף ב' כבעל העיטור ודלא כדעת הגאונים.
הזוכה: האבון החשוב
אדיאל מלאכי הי"ו, אלעד
ששן ארמי נכבשה
אפסמנוי נוסא ציקרה,
נרמאיינו עשה קורנא
אחר הפסחה אן קורס הנחמה,
רמז- נמצא בעלון.
בין הפותרים נכונה יוגרל סט ספרים 'נפלאות מתורתך' מתנת מכו פועלת צדיק.
תשובות ניתן להעביר במס' 052-742-62-62 וא בתא קולי כוסר אן מענתו עד ריח שבט, ההגולה תערך בלינ לאחר ריח שבט.

חנוכיה - שיבוש הלשון מה שקוראים היום למנורת חנוכה בשם "חנוכיה", אין לזה זכר בספרי חז"ל ורבותינו הראשונים והאחרונים, והיא המצאה מכלל המלכים המחודשות מקרוב בלשון עברית. ונלע"ד שראוי שלא לקרותה אלא כשמה מנהוג מקדם "מנורה" {מסרנה"ה בל"ע}. אי נמי אפשר לקרותה בשם "מנורת חנוכה", וכו', [ואבותינו היו קוראים לה ג"כ בשם "חנוכה" סתם]. {שע"ה ח"ג ס' קב' הע' נד'}

מוקדי הפיזור

אופקים / אילת / אליכין / אלעד / אלקנה / אשתאול / בית דגון / בית שמש / בני ברק / בני ראם / ברכת / גדרה / גני תקוה / הוד השרון / זכרון יעקב / חשמונאים / ירושלים - בית וגן, גאולה, גבעת שאול, הר נוף, קטמון, / מדרד עז / מודיעין / נס ציונה / עמנואל / עפולה / פרדסיה / פתח תקוה- כפר אברהם, שעריה, / קרית אתא / קרית ים / קרית ספר / ראש העין / ראשון לציון / רחובות / רכסים / רמת השרון / רמת עמידר / תל אביב /

המעוניין לחלק את העלון באזור מגוריו יפנה:
הרב ניר טירי היי
 052-7635645
הבה"ח יוסף מחפוד היי
 050-4183534 נאו בתא קולי

מזקנים את בונן ~

מטוה הפילאי של הגאון המופלג מארי חיים קרח זצוק"ל

אל גדול הדור הגה"ק מארי חיים קרח זצ"ל ותינה לפניו את צרתו הגדולה. ראה הרב את צער, ולבו נכמר בקרבו מרחמים, נתן לו הרב את מטוה ואמר לו: "סובב את כל רחובות היהודים, ובמקום אשר יעצור המטה, תדע ששם הגניבה". מיהר האיש וסובב ברחובות היהודים ומאום לא קרה. חזר האיש אל מארי חיים וסיפר לו דברים כהויתם. שאלו הרב: "האמנם סובבת בין כל הרחובות?" הרהר האיש, ולפתע נזכר שמרוב להיטותו שכח לעבור ברחוב שבו הוא גר. חזר ועבר במקום מגוריו, ובהגיעו אל בית שכנו נעצר המטה. הבין האיש שיד שכנו היתה במעל, נכנס אליו ושאלו מדוע עשה את העוול הנורא הזה וגזל ממנו את רכושו. "האמנם חושד אתה בי שגנבתי את חבית הנפט?" היתמם השכן, "אם תרצה, תוכל לחפש בכל הבית, ומבטיח אני לך שמאום לא תמצא". לא התעצל האיש, ובסומכו על דברי הרב חיפש בכל חדרי ביתו של שכנו, לצערו לא מצא את אשר חיפש. הבין היהודי שעוונותיו גרמו זאת, נשא את עיניו למרום והצדיק עליו את הדין, באמר: "הטאתי להשם" ומה מאוד הופתע בראותו את חבית נפט ניצבת בין קורות העץ בעלית הגג....

מימין הגאון מארי חיים קרח {עם מטוה} ולידו הגאון מארי אהרון הכהן זצוק"ל

מעשה היה באחד היהודים, שהמלך ציוה עליו להמציא לו חבית של נפט. לא היה זה בגדר חזון נפרץ שהמלך היה דורש מאנשי הקהילה דברים בעלי ערך ויקרי המציאות מבלי להתחשב כלל האם יש באפשרותם להשיגם. לא היתה בררה בידי היהודי אלא לחפש חבית של נפט ולהביאה אל המלך. אך באותו זמן בו שרר עוני נורא, היה הנפט יקר מאד ועל כן גם נדיר מאוד. יצא היהודי אל העיירות והכפרים אשר בסביבות צנעא וחיפש את חומר הדלק היקר. ימים רבים היטלטל האיש עד אשר השיג את מבוקשו. כאשר הגיע אל ביתו כבר היה יום ששי לפנות ערב, ועל כן נאלץ האיש להחביא את חבית הנפט בביתו על מנת להביאה אל אוצר המלכות במוצאי שבת. בשמחה ובטוב לבב עברה השבת על היהודי שדאגתו הוסרה ממנו, הוא הסיח את דעתו כליל מהמלך וגזרותיו ושמר את שבת המלכה עליה גזר מלכו של עולם. אך מיד אחר ההבדלה כשרצה לקחת את החבית אל המלך, נוכח לדעת שמישהו הקדימו וגנב ממנו את החבית היקרה. אין לתאר את צערו של היהודי האומלל. הוא הכיר את אכזריותו של המלך וידע שלא יוכל לשכנעו שאכן גנב ממנו הנפט, וגם לא יוכל לרכך את ליבו בתחנונים. המלך בחמתו עלול לגזור את דינו למוות. בצר לו הלך

התודה והברכה לרב יעקב חזיה נר"ו על נדיבות ליבו להסכמת פרסום הסיפור מתוך ספרו "חכמי תימן".

חמראות הכולל

ראש הכולל במסירת שיעור לאברכים

אברכי הכולל בעת לימודם

שיעורי חז"ל / מסורת תימן

כזית - 17 גרם בקירוב וטוב להחמיר כ- 28 גרם.
 {שו"ע המקוצר ח"ג ס' צא' הע' מא'}

- ❑ חיוב לברכה אחרונה- מכזית, בורא נפשות, מעין שלש, ברכת המזון.
- ❑ באכילת פת הפחותה מכזית, יש ליטול ידי מוספק.
- ❑ כדי לצאת ידי קידוש במקום סעודה, יאכל לפחות כזית.
- ❑ בערוב תבשילין, התבשיל והפת כל אחד מהם כזית.
- ❑ מנהגינו שמברכים כל השבע ברכות אף אם החתן והכלה לא אכלו כזית.
- ❑ ועוד ועוד {עלון שרש המנהג מס' 7}

בתרומה חד פעמית של 50 ₪, זיכית קרוב ל- 2000 איש !!! וחיזקת את שרשי מנהגי אבותינו הקדושים ברוב חלקי הארץ. ובנוסף קיבלת זכות הקדשה בעלון. **המעונינים להנציח את יקיריהם בעלון יפנו ל- 050-418-35-34 {יוסף}**

העלון מוקדש לע"ני: סבתינו הצדקת מרת מזל עיה בת הגה"ק חכם אברהם הכהן זצוק"ל נלביע יא' כסליו תשנ"ד ת.נ.צ.ב.ה.

חידו"ת מאברכי הכולל:

נר חנוכה - המשך לנרות המנורה שבמקדש

לאחר החרבן בגלותונו. **דברי חז"ל** שהביא הרמב"ן, נותנים למצות הדלקת נר חנוכה משמעות עמוקה ומרוממת עד מאוד, שכן במבט פשוט ושטחי נדמה, שהנרות הללו באים רק להזכיר את נס פך השמן, ולעורר אותנו להתבונן בניסים שעשה ה' לאבותינו בימים ההם בנזמן הזה, אולם מדרשים אלו מעלים את נרות חנוכה ומעמידים אותם בשורה אחת עם נרות המנורה שבמקדש. זוהי למעשה המשמעות הפשוטה של דברי המדרש, "אבל הנרות הללו לעולם אל מול פני המנורה יאירו ואינם בטלים לעולם".

יתכן שביאורם של הדברים הוא כך, בהדלקת נרות חנוכה ישנה הארה מעין ההארה שהיתה ע"י הדלקת הנרות שבמקדש, והיינו משום שנרות חנוכה שנתקנו זכר לנס פך השמן אינם רק זכר לאותו הנס, אלא יש בהם המשך מסוים לעבודת ההדלקה שבמקדש שעברה נעשה בשעתו נס פך השמן, נמצא אפוא שהענין המיוחד שזכה בו אהרן הכהן בהדלקת המנורה וכן ההארה המיוחדת שהאירה מכה מעשיו, עדיין הם נמשכים בכל דור ודור, לכן אע"פ שהדלקת נר חנוכה נעשית ע"י כל ישראל ולא רק ע"י אהרן ובניו, מ"מ הארת המצוה, הוא מכה שהוא ובניו העניקו לעם ישראל, וזהו מה שאמרו "הנרות הללו לעולם אל מול פני המנורה יאירו ואינם בטלים לעולם", ע"כ.

ידועים דברי רש"י בפרשת בהעלותך "למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים לפי שכשראה אהרון את חנוכת הנשיאים חלשה דעתו שלא היה עמהם {בחנוכה לא הוא ולא שבטו} אמר לו הקב"ה חייך שלך גדול משלהם שאתה מדליק ומיטיב את הנרות".

מקשה הרמב"ן שם על פירוש רש"י, ומבאר כוונת המדרש לדרוש רמז מן הפרשה על חנוכה של נרות שהיה בבית שני על ידי אהרון ובניו, רצונו לומר, חשמונאי כהן גדול ובניו, ובלשון הזה מצאתיה במגילת סתרים לרבינו ניסים, שהזכיר ההגדה הזאת ואמר, "ראיתי במדרש כיון שהקריבו שנים עשר שבטים ולא הקריב שבט לוי, וכו' אמר לו הקב"ה למשה דבר אל אהרון ואמרת אליו, יש חנוכה אחרת שיש בה הדלקת נרות, ואני עושה בה לישראל על ידי בניך ניסים ותשועה, וחנוכה שקרויה על שמם, והיא חנוכת בני חשמונאי ולפיכך הסמיך פרשה זו לפרשת חנוכת המזבח.

ממשך הרמב"ן "וראיתי עוד בילמדינו (תנחומא ה') וכן במדרש רבה (טו', ו') אמר לו הקב"ה למשה לך אמור לאהרון אל תתירא לגדולה מזאת אתה מוכן הקרבנות כל זמן שביית המקדש קיים הן נוהגין, אבל הנרות לעולם אל מול פני המנורה יאירו וכל הברכות שנתתי לך לברך את בני אינן בטלים לעולם, והנה דבר ידוע שכשאין בית המקדש קיים והקרבנות בטלין מפני חורבנו, אף הנרות בטלות, אבל לא רמזו אלא לנרות חנוכת חשמונאי שהיא נוהגת אף